

RIKSLØNNSNEMNDAS KJENNELSE AV 25. NOVEMBER 1981 I SAK
NR. 4/81

Tvisten mellom Norsk Flytekniker Organisasjon (NFO) på den ene side og Norsk Arbeidsgiverforening og Flysel-skapenes Arbeidsgiverforening (senere kalt N.A.F.) på den annen side.

Nemndas sammensetning:

Professor Ole Myrvoll, formann
Tryggedirektør Finn Alexander
Administrerende direktør Alf Hernes
Nestformann i Landsorganisasjonen i Norge, Leif Haraldseth
Viseadministrerende direktør i Norsk Arbeidsgiverforening,
Vilhelm Dahl
Formann i Norsk Flytekniker Organisasjon, John Giæver
Personaldirektør i Braathens Safe, Arild Johan Asdam

Sentralstyreformann John Giæver og personaldirektør Arild Johan Asdam er utpekt av partene i tvisten. I samsvar med § 2,3 i lov av 19. desember 1952 om lønnsnemnd i arbeidstvister stemmer fra arbeidstakersiden John Giæver og fra arbeidsgiversiden Vilhelm Dahl.

Partene har gjort rede for sine standpunkter ved skriftlige innlegg og muntlig prosedyre for nemnda under hovedforhandling 21. oktober 1981.

Etter at saken har vært drøftet i flere møter avsa Rikslønnsnemnda 25. november 1981 denne

k j e n n e l s e :

Tvisten er oppstått i forbindelse med oppgjøret våren 1981 i tariffområdet NFO/N.A.F. Partene hadde for-handlingsmøter 24. april 1981 og 3. juli 1981, men for-handlingene ble brutt uten at det var oppnådd enighet.

NFO sa opp plassene for sine medlemmer med virk-ning fra 7. august.

070z

NFO foreslo imidlertid, av hensyn til ferieavviklingen, at meklingen først skulle starte etter 7. august 1981. Plassoppsigelsen omfatter 166 flyteknikere i SAS, 87 flyteknikere i Braathens Safe, 33 flyteknikere i Widerøes Flyveselskap A/S og 32 flyteknikere i Fred Olsens Flyselskap.

Riksmeklingsmannen nedla forbud mot arbeidsstans og innkalte partene til tvungen mekling 20. august 1981. Et siste meklingsmøte ble avholdt 24. august 1981, uten resultat.

Partene ble deretter innkalt til et møte i Kommunal- og arbeidsdepartementet. Det ble på møtet klart at det ikke var grunnlag for fortsatt mekling. På vegne av Kommunalministeren, meddelte statsråd Per Kleppe at han, for å unngå konflikt, ville foreslå lønnsnemndbehandling av tvisten. Han henstilte til NFO å utsette den varslede arbeidsstans til tvisten var behandlet i statsråd, noe NFO ikke sa seg villig til. De meddelte at de ville gå til arbeidsnedleggelse fra kl. 2400 mandag kveld.

I statsråd 25. august 1981 fremmet Regjeringen provisorisk anordning om lønnsnemndbehandling av tvisten. Den provisoriske anordning av 25. august 1981 har denne ordlyd:

Med hjemmel i Grunnlovens § 17 blir det fastsatt:

§ 1

Twisten mellom Norsk Flytekniker Organisasjon og Norsk Arbeidsgiverforening ved Flyselskapenes Arbeidsgiverforening i forbindelse med revisjonen av tariffavtalen pr. 1. april 1981 skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Det er forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidsstans eller blokade til løsning av tvisten.

Reglene i lov 19. desember 1952 nr. 7 om lønnsnemnd i arbeidstvister får tilsvarende anvendelse.

§ 2

Denne anordning trer i kraft straks.

PARTENES PÅSTANDER:

Norsk Flytekniker Organisasjon har nedlagt denne påstand:

"Arbeidstakere som omfattes av tariffavtalen mellom Norsk Arbeidsgiverforening/Flyselskapenes Arbeidsgiverforening og Norsk Flytekniker Organisasjon, gis lønnstillegg fra 1. april 1981 i overensstemmelse med de krav som er reist fra NFO ved årets tariffoppgjør."

Norsk Arbeidsgiverforening har nedlagt denne påstand:

1. Rikslønnsnemndas kjennelse i tariffoppgjøret mellom LO og N.A.F. skal gjøres gjeldende overfor de autoriserte flyteknikere tilsluttet NFO, dog slik at slutningens punkt III og punkt IV faller bort.
2. Ikrafttreden.
Den nye tariffavtale gjøres gjeldende fra 26. august 1981."

0703

PARTENES ANFØRSLER:

Norsk Flytekniker Organisasjon (NFO) har i det vesentlige anført:

Innledning

NFO anfører at tvisten omkring oppgjøret for 2. avtaleår har sitt utgangspunkt i overenskomstens § 21 - Merknad som lyder slik:

"Før utløpet av 1. avtaleår (1. april 1981) skal det opptas forhandlinger mellom N.A.F. og NFO om eventuell lønnsregulering for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelig økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår. Endringene i tariffavtalene for 2. avtaleår tas stilling til i NFO's Sentralstyre og N.A.F.'s Centralstyre."

NFO's organisasjonsområde

NFO pekte på at de representerer en yrkesgruppe hvor samtlige medlemmer innehar offentlig flytekniker-sertifikat. Det framheves videre at flyteknikernes funksjon er et nødvendig ledd i flyselskapenes vedlikeholdsrutiner idet de kontrollerer annet verkstedpersonells arbeide, og foretar den nødvendige, formelle godkjennelse.

Nærmere saksbehandling

NFO framhever at årsaken til at forhandlinger om lønnsregulering for 2. avtaleår ikke ble holdt før 3. juli d.å., skyldes N.A.F.'s anmodning om å la forhandlingene utstå til LO/N.A.F.-kjennelsen forelå. N.A.F. begrunnet sin anmodning med at det ville være helt urimelig om en liten organisasjon som NFO skulle være først ute med et avsluttet tariffoppgjør i den private sektor. N.A.F. mente at NFO/N.A.F.-oppgjøret derved ville bli lønnsledende. NFO påpekte at de av hensyn til forhandlingsklimaet fant å måtte akseptere N.A.F.'s ønske.

Redegjørelse for NFO's krav

NFO anfører at de bygger sitt krav på en årslønnsvekst på kr 7 500 fra 1980 til 1981. Dette tall er tatt fra Regjeringens reviderte nasjonalbudsjett.

NFO framholder at deres beregningsgrunnlag baserer seg på en gjennomsnittsinntekt for NFO's medlemmer - flytekniker med to sertifikater og syv års ansiennitet - som gir kr 8 238 pr. måned (veiet gjennomsnitt siste kvartal 1980).

NFO framholder videre at en på denne bakgrunn har kommet fram til et overheng på 3,84 pst.

NFO pekte på at ved å ta utgangspunkt i en årslønnsvekst på kr 7 500, trekke fra utgifter til en ekstra feriedag og til automatisk ansiennitetstillegg, kommer en fram til en årslønnsvekst på kr 3 379, som er det beløp som kan tas ut i tidsrommet 1.4.1981 - 31.12.1981.

Dette innebærer et årslønnstillegg på 7,89 pst., framholder NFO. Disse lønnstillegg, mener NFO, må gis med virkning fra 1. april 1981, således at omregning og etterbetaling av forhøyet skift- og overtidstillegg utbetales fra denne dato.

NFO's synspunkter

Rikslønnsnemndas kjennelse av 20.06.1981

NFO peker på at det av slutningens pkt. 1 framgår at NFO's tariffavtale ikke omfattes av nemndas kjennelse. NFO framhever videre at deres forhandlingsutkast ivaretar hensynet til konkurransesevne og den alminnelige økonomiske situasjon, jfr. overenskomstens § 21, idet NFO ved utformingen av kravene lojalt har fulgt såvel Regjeringens som Rikslønnsnemndas økonomiske intensjoner.

Overhenget

NFO anfører her at LO's beregningsgrunnlag er benyttet, og utregningen er basert på aktuell lønnsøkning i de fire selskapene.

NFO peker på at lavlønsordningen blir å se bort fra ved dette oppgjøret. Derved, framholder NFO, må garantitillegg og lavlønnstillegg bli å holde utenfor.

Ekstra feriedag

NFO anfører at de har lagt Rikslønnsnemndas beregning til grunn (0,25 pst.).

Lavlønnstillegg

NFO peker på at de ikke deltar i lavlønsordningen, og framholder derfor at et lavlønnstillegg på 0,25 pst. ikke kan bli å belaste NFO's ramme.

Automatisk lønnsglidning

NFO anfører at den automatiske lønnsglidning på 0,24 pst. er basert på de enkelte selskapers ansiennitets-skalaer.

Lønnsglidningstak

NFO framholder at utgangspunktet for dette lønnsoppgjør er tariffavtalens § 21. Denne bestemmelse inneholder intet om begrensning av lønnsglidningen. På denne bakgrunn påpeker NFO at det ikke er anledning til å fastsette noe lønnsglidningstak etter mønster av LO/N.A.F.-kjennelsen, slik N.A.F. har gjort i sitt tilbud til NFO.

NFO peker videre på at de særavtaler NFO's medlemmer har med det enkelte flyselskap, heller ikke inneholder noen lønnsglidningsbegrensning.

NFO fastslår at innføring av et lønnsglidningstak i nærværende avtale vil innebære en helt ny tariffbestemmelse, noe NFO mener ligger utenfor dette "minioppgjøret".

Rikslønnsnemndas sammensetning

NFO framholder i sitt skriftlige prosessinnlegg at de ikke har den nødvendige tillit til Rikslønnsnemnda, p.g.a. LO's representasjon i nemnda. NFO forklarer dette med at det hersker et organisasjonsmessig konkurranseforhold mellom NFO og LO. Dertil kommer at NFO i 1969 brøt ut av LO og dannet et frittstående forbund. NFO peker og på at LO's formann har gitt uttrykk for i pressen at LO nøye vil overvåke hvilke tillegg organisasjoner utenfor LO får.

På denne bakgrunn mener NFO at LO's faste representant i nemnda og dennes varamenn er å anse som inhabile, og at det derfor må oppnevnes et settemedlem som representant for arbeidstakerinteressene.

Under den muntlige prosedyre for Rikslønnsnemnda frafalt NFO kravet om at Rikslønnsnemnda skulle vurdere og avgjøre habilitetsspørsmålet. NFO aksepterte Rikslønnsnemndas sammensetning ved behandlingen av denne sak.

Norsk Arbeidsgiverforening (N.A.F.) har i det vesentlige anført:

Punkt 1

N.A.F. anfører at grunnlaget for årets tariffrevisjon er reguleringsbestemmelsen i overenskomstens § 21. Den har følgende ordlyd:

"Før utløpet av 1. avtaleår (1. april 1981) skal det opptas forhandlinger mellom N.A.F. og NFO om eventuell lønnsregulering for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår. Endringene i tariffavtalene for 2. avtaleår tas stilling til i NFO's Sentralstyre og N.A.F.'s Centralstyre.

Hvis partene representert ved N.A.F.'s Centralstyre og NFO's Sentralstyre ikke blir enige, kan den organisasjon som har fremsatt krav innen 14 dager etter forhandlingenes avslutning, si opp de enkelte tariffavtaler med 1 måneds varsel (dog ikke til utløp før 1. april 1981) for å søke gjennomført en lønnsregulering innen den ramme som er angitt ovenfor".

N.A.F. peker på at reguleringsbestemmelsens ordlyd er identisk med reguleringsbestemmelsen for 2. avtaleår i hovedoppgjøret LO/N.A.F.

Punkt 2

N.A.F. anfører at Rikslønnsnemndas kjennelse i LO/N.A.F.-oppgjøret også må gjøres gjeldende i den foreliggende tvist. N.A.F. begrunner dette med at de to tariffavtaler har identiske reguleringsbestemmelser. Videre framheves det at Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund også organiserer autoriserte flyteknikere, og at det ikke er noe som tilsier at flyteknikere organisert i NFO skal gis et annet oppgjør enn tilsvarende arbeidstakergruppe innenfor LO/N.A.F.-området. N.A.F. peker på at et oppgjør i strid med deres synspunkter vil være helt uakseptabelt. N.A.F. anfører at tidligere var alle autoriserte

flyteknikere omfattet av Flyoverenskomsten inngått mellom LO og N.A.F. Det anføres videre at situasjonen idag er endret idet man nå har to overenskomster, en med LO og en med NFO. N.A.F. poengterer at det hele tiden har blitt gjort klart fra N.A.F.'s side at overenskomsten med NFO har og må ha samme innhold som overenskomsten med LO for tilsvarende kategori arbeidstakere. Til nå har dette vært akseptert, anfører N.A.F.

N.A.F. framholder at når NFO nå krever et annet oppgjør for de autoriserte flyteknikere som er organisert i NFO innebærer det at man får forskjellige tariffavtaler for samme kategori arbeidstakere.

N.A.F. finner derfor at Rikslønnsnemnda i denne sak må legge kjennelsen i LO/N.A.F.-oppgjøret til grunn, slik at autoriserte flyteknikere tilsluttet NFO henholdsvis LO, får de samme tillegg.

N.A.F. framholder at en konsekvens av dette vil være at det gis et generelt tillegg på kr 0,74 pr. time samt at det gis en adgang til ved lokale forhandlinger å forhandle seg fram til tillegg på inntil kr 1,50 pr. time hvis bedriftenes produktivitetsutvikling og reelle økonomiske stilling gir grunnlag for det. N.A.F. peker videre på at lavlønsordningen er uten betydning i den foreliggende sak.

N.A.F. anfører at lønnstilleggene først må gis med virkning fra 26. august 1981, d.v.s. fra det tidspunkt flyteknikerenes streik opphørte.

RIKSLØNNSNEMNDAS BEMERKNINGER:

Twisten gjelder ca. 318 flyteknikere som omfattes av tariffavtalen mellom Norsk Flytekniker Organisasjon (NFO) på den ene side og SAS, Braathens SAFE, Fred Olsens Flyselskap og Widerøes Flyveselskap samt N.A.F. på den annen side.

Den overenskomst man fikk ved tariffoppgjøret i 1980 inneholder i § 21 - Merknad, en reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår.

Reguleringsbestemmelsen har denne ordlyd:

"Før utløpet av 1. avtaleår (1. april 1981) skal det opptas forhandlinger mellom N.A.F. og NFO om eventuell lønnsregulering for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår. Endringene i tariffavtalene for 2. avtaleår tas stilling til i NFOs Sentralstyre og N.A.F.s Centralstyre.

Hvis partene representert ved N.A.F.s Centralstyre og NFOs Sentralstyre ikke blir enige, kan den organisasjon som har fremsatt krav innen 14 dager etter forhandlingenes avslutning, si opp de enkelte tariffavtaler med 1 måneds varsel (dog ikke til utløp før 1. april 1981) for å søke gjennomført en lønnsregulering innen den ramme som er angitt ovenfor."

Det er enighet mellom partene om at det er denne bestemmelse som danner utgangspunkt for fastsettelse av eventuelle lønnstillegg pr. 1. april 1981.

Partenes påstander og krav er gjengitt foran og det er redegjort for grunnlagene i avsnittet om partenes anførsler.

NFO's krav kan sammenfattes slik:

- Det gis et lønnstillegg på kr 2,38 pr. time fra 1. april 1981. Et slikt tillegg er i samsvar med den årslønnsvekst for inntektsåret 1981 som ble lagt til grunn i Regjeringens reviderte nasjonalbudsjett for 1981.

N.A.F.'s standpunkt kan sammenfattes slik:

- Det gis et generelt tillegg på kr 0,74 pr. time. Det settes et tak på lønnsgradningen på kr 1,50 pr. time for 2. avtaleår. Det er ikke grunnlag for å gå utover disse beløp da de er i overensstemmelse med Rikslønnsnemndas kjennelse i LO/N.A.F.-oppgjøret.
- Den nye tariffavtale gjøres gjeldende fra 26. august 1981, da flyteknikernes streik opphørte.

De spørsmål nemnda skal ta stilling til er størrelsen av lønnstillegget for 2. avtaleår på grunnlag av reguleringsbestemmelsen i tariffavtalen, og ikrafttredelsestidspunktet.

Når N.A.F. ikke har funnet å kunne gå med på tariff tillegg utover det som ble gitt i LO/N.A.F.-oppgjøret, er det begrunnet med at den reguleringsbestemmelse som danner utgangspunktet for lønnsforhandlingene mellom NFO/N.A.F. er identisk med reguleringsbestemmelsen i LO/N.A.F.-oppgjøret. En konsekvens av dette må være at det gis det samme generelle tillegg, mener N.A.F. Videre baserer N.A.F. sin argumentasjon på det faktum at noen autoriserte flyteknikere er organisert i LO. Denne gruppe har fått sine lønninger regulert i samsvar med LO/N.A.F.-kjennelsen, og N.A.F. mener at det er av stor betydning at samme kategori arbeidstakere behandles lønnsmessig likt og uavhengig av organisasjonsmessig tilknytning.

NFO har på sin side vist til at det av Rikslønnsnemndas kjennelse i LO/N.A.F.-oppgjøret, slutningens punkt 1, framgår at NFO's tariffavtale ikke omfattes av nemndas kjennelse.

NFO viser og til at deres krav lojalt følger Regjeringens og Rikslønnsnemndas økonomiske intensjoner, til tross for flere år med reallønnsnedgang for NFO's medlemmer. NFO mener således at deres krav ivaretar både hensynet til konkurranseevne og den alminnelige økonomiske situasjon.

NFO baserer sitt lønnskrav på at nasjonalbudsjettet forutsatte en inntektsøkning på kr 7 500 for inntektsåret 1981, men kommer til et annet beløp enn det tillegg som ble gitt i LO/N.A.F.-oppgjøret. Dette har sammenheng med at NFO har lagt til grunn et mindre overheng (ettervirkninger

i året 1981 av den lønnsutvikling som fant sted i 1980) enn tilfellet var i LO/N.A.F.-oppgjøret. Dertil kommer at NFO ikke har belastet årslønnsveksten med noe lavlønns tillegg, idet lavlønnsordningen ikke gjelder for NFO's medlemmer.

N.A.F. har i sitt prosesskrift ikke lagt fram eksakte overhengstall for NFO/N.A.F.-området. Under hovedforhandlingen for Rikslønnsnemnda ble det imidlertid presisert av N.A.F.'s prosessfullmektig at det i NFO/N.A.F.-oppgjøret må legges til grunn det samme overheng som i LO/N.A.F.-oppgjøret, nemlig 5,2 prosent.

Rikslønnsnemndas medlemmer Myrvoll, Alexander og Hernes viser i denne forbindelse til at tariffområdet NFO/Flyselskapenes Arbeidsgiverforening (FAF) må betraktes som et eget tariffområde, idet NFO ikke er tilsluttet LO. At Flyselskapenes Arbeidsgiverforening (FAF) er medlem av N.A.F. endrer ikke dette forhold. På denne bakgrunn finner flertallet at tidligere praksis i nemnda må følges, slik at overhenget beregnes konkret.

På oppfordring fra Rikslønnsnemnda framla N.A.F. tall for overhenget innenfor NFO/N.A.F.-området. N.A.F. har kommet til et overheng på 5,27 prosent. NFO har beregnet overhenget til å være 3,84 prosent.

På bakgrunn av de divergerende overhengstall, ble partene oppfordret til å ta direkte kontakt om disse spørsmål under Rikslønnsnemndas behandling av saken. Et resultat av denne kontakt var enighet om at de tall som lå til grunn for N.A.F.'s overhengsberegning var korrekte, med unntak av håndteringen av et lønnstillegg på kr 1,80 pr. time gitt pr. 27. november 1980 i SAS. N.A.F. legger til grunn at dette tillegg har virket med 1/12 i 1980 og at overhenget således vil virke med 11/12 i 1981. Etter N.A.F.'s beregninger vil det overheng som refererer seg til SAS således bli å belaste med kr 1,65. NFO mener at det er kr 0,45 som er det riktige tall her. Legges disse to tall til grunn for de videre beregninger, kommer N.A.F. til et overheng fra 1980 til 1981 på kr 5 013. NFO's beregninger gir et overheng på kr 3 973.

Rikslønnsnemndas medlemmer Myrvoll, Alexander og Hernes finner at N.A.F.'s beregningsmåte for overheng er i samsvar med den beregningsmåte Rikslønnsnemnda tidligere har anvendt. På denne bakgrunn har disse medlemmer kommet til at N.A.F.'s beregningsmåte må legges til grunn ved beregningen av overhenget i denne konkrete tvist. Rikslønnsnemndas flertall har beregnet overhenget til kr 5.034.

Det er uenighet mellom partene om hvilken betydning kjennelsen i LO/N.A.F.-oppgjøret skal ha ved dette oppgjøret. N.A.F. krever i sin påstand at LO/N.A.F.-kjennelsen skal gjøres gjeldende også i dette oppgjøret med unntak av slutningens punkt III og IV som gjelder lavlønnstillegg og lavlønnsfondet.

NFO hevder på sin side at deres tariffavtale ikke omfattes av LO/N.A.F.-kjennelsen. De anfører at det framgår av slutningens punkt 1 i kjennelsen. Dette punkt har følgende ordlyd:

"1. OMFANG

I samtlige tariffavtaler som omfattes av det vedtatte meklingsforslag vedrørende tariffoppgjøret 1980 hvor N.A.F. og LO er hovedparter, inntas de endringer som går fram av denne kjennelse."

Rikslønnsnemndas flertall viser i denne forbindelse til det synspunkt som ble framholdt ovenfor, nemlig at tariffområdet NFO/N.A.F. må betraktes som et selvstendig tariffområde. På denne bakgrunn finner flertallet at LO/N.A.F.-kjennelsen ikke er bindende for dette oppgjøret, men kun veiledende. En slik oppfatning er også kommet til uttrykk i en arbeidsrettsdom av 1. juli 1981.

Denne dom gjaldt forståelsen av reguleringsbestemmelsen for 2. avtaleår i overenskomsten mellom Norsk Sjømannsforbund og Norsk Offshoreforening. Ordlyden i de to reguleringsbestemmelser var identiske. Flertallet legger således til grunn at det vil være tariffavtalen mellom NFO og N.A.F. som må danne utgangspunktet for eventuelle lønnstillegg. De elementer som inngikk i LO/N.A.F.-oppgjøret blir å legge til grunn i den grad de er relevante også for oppgjøret mellom NFO og N.A.F. En følge av dette vil være at punktene vedrørende lavlønnstillegg og lavlønnsfondet blir å se bort i fra.

Under prosedyren for Rikslønnsnemnda ble det av NFO sterkt understreket at deres overenskomst med N.A.F. ikke inneholder noen bestemmelser om lønnsglidning eller begrensning av denne. NFO framholdt derfor at innføring av et lønnsglidningstak i nærværende avtaleforhold, etter mønster av LO/N.A.F.-kjennelsen, vil innebære innføring av en helt ny tariffbestemmelse. En slik framgangsmåte mener NFO ligger utenfor rammen for regulering i 2. avtaleår.

N. A. F. mener at Rikslønnsnemnda kan fastsette et lønnsglidnings-"tak" uavhengig av om det er tatt med i de respektive overenskomster. N.A.F. framholdt videre at Rikslønnsnemnda må kunne sette en lønnsmessig maksimumsgrense likesåvel som en minimumsgrense.

Rikslønnsnemndas medlemmer Myrvoll, Alexander og Hernes vil innledningsvis bemerke at flertallet har forståelse for de problemer som oppstår når en får en forskjellsbehandling p.g.a. forskjellig organisasjonstilhørighet.

Flertallet finner og grunn til å understreke det syn at det må vises den største tilbakeholdenhet med å gi andre grupper lønnstillegg som går utover den ramme som hovedoppgjøret bygger på.

Flertallet finner imidlertid at innføring av en begrensning i lønnsglidningen i en overenskomst som ikke inneholder en bestemmelse om en slik adgang, vil være en nyskapning med så viktige prinsipielle sider at flertallet ikke finner

det riktig å innføre en slik ved et nemnsvedtak jfr. Rikslønnsnemndas kjennelse av mai 1978, og spesielt ikke i et mellomoppgjør som dette.

På denne bakgrunn kan flertallet ikke gå inn for å fastsette et "tak" i det det konstaterer:

- Det lønnsglidningstak Rikslønnsnemnda fastsatte i LO/N.A.F.-oppgjøret baserte seg på en klar bestemmelse i overenskomsten.
- Tariffavtalen mellom NFO og N.A.F. inneholder ikke noen bestemmelse om adgang til å begrense lønnsglidningen.
- Rikslønnsnemnda har ved årets tariffoppgjør ikke fastsatt noe lønnsglidningstak i andre oppgjør enn LO/N.A.F.-oppgjøret fordi vedkommende overenskomster ikke har hatt noen bestemmelse om adgang til å fastsette et slikt "tak".

Rikslønnsnemndas medlemmer Myrvoll, Alexander, og Hernes finner også ved dette oppgjør å ville ta utgangspunkt i en årslønnsvekst på kr 7 500 slik det er eksemplifisert i det reviderte nasjonalbudsjett for 1981. Dette beløp samsvarer med den ramme som ble lagt til grunn i LO/N.A.F.-oppgjøret. De elementer som inngikk i LO/N.A.F.-oppgjøret legges til grunn i den grad de er relevante også for dette oppgjøret således: Det justeres for et overheng i samsvar med de foran anførte beregninger, for en feriedag og for automatisk ansiennitetstillegg. Det ses bort fra lavlønnstillegg, og rammen belastes ikke lønns- glidning som følge av mulige lønnstillegg gitt senere i 1981 ved lokale forhandlinger. På denne bakgrunn finner flertallet at lønnstillegget for inntektsåret 1981 blir 2 000 kr. Omregnet til timelønnsvekst blir det kr 1,28. En har ovenfor redegjort for hvorfor Rikslønnsnemnda ikke finner å kunne fastsette et lønnsglidningstak.

I tilslutning til øveñstæende peker flertallet på at det under forhandlingene i Rikslønnsnemnda er opplyst at flyteknikere som går inn under LO/N.A.F.-oppjøret, utover det generelle tillegg på kr. 0,74, ved de bedriftsvise forhandlinger har fått kr. 1,50 pr. time.

Nemndas medlem Giæver fastholder prinsipielt NFO's påstand, men slutter seg subsidiært til flertallets konklusjon, fordi det også i dette overenskomstområdet skal føres lokale forhandlinger på bedriftsplanet.

Dahl, med tilslutning av Asdam, stemmer for at N.A.F.s påstand blir tatt til følge.

Disse medlemmer viser til at spørsmålet om overhenget fra 1980 til 1981 sto helt sentralt under saksbehandlingen, samtidig som flertallet i sine vurderinger i denne sak tar utgangspunkt i en total årslønnsvekst fra 1980 - 1981 på kr. 7.500.-. Flertallet uttaler at de finner at N.A.F.s beregningsmåte for overhenget fra 1980 - 1981 er i samsvar med den beregningsmåte Rikslønnsnemnda tidligere har anvendt. Etter dette blir overhenget kr. 5.034.- for 1981; eller 5.27 %.

Overhenget i nærværende sak er fullt på linje med overhenget for LO/N.A.F.-området. Når dette er tilfelle, og når man tar hensyn til at man for de ansatte i flyselskapene som omfattes av denne sak, har adgang til bedriftsvise forhandlinger i tariffperioden, helt på linje med bedrifter som går inn under LO/N.A.F.-området, bl.a. bedrifter innen jernindustrien, er det uforståelig at Rikslønnsnemndas flertall denne gang er kommet til et annet resultat enn i oppjøret mellom LO og N.A.F. Disse medlemmer kan ikke se at det overhodet foreligger noe realøkonomisk grunnlag for flertallets kjennelse.

Disse medlemmer understreker også at noen autoriserte flyteknikere og andre sammenlignbare grupper i selskaper som omfattes av denne sak, allerede har fått sine lønnsbetingelser vurdert og regulert i henhold til Rikslønnsnemndas egen kjennelse for området LO/N.A.F. Også dette må føre til et tilsvarende resultat i nærværende sak som for LO/N.A.F.-området.

Disse medlemmer viser forøvrig til flertallets bemerkninger, spesielt med hensyn til en årslønnsvekst på kr. 7.500.- for 1980 - 1981 og at man regner med et overheng på kr. 5 034. Korrigert med feriedager, automatisk ansiennitetstillegg, og når man ser bort fra lavlønnstillegget, blir det som flertallet peker på, en økonomisk ramme for den samlede årsvekst - generelt tillegg og lønnsøkninger gjennom bedriftsvise forhandlinger på kr. 2 000. Ved sin kjennelse på kr. 1,28 pr. time vil det etter flertallets beregningsgrunnlag ikke bli noe igjen til de bedriftsvise forhandlinger. Disse medlemmer viser i denne forbindelse også til at flertallet finner grunn til å understreke det syn at det må vises den største tilbakeholdenhet med å gi andre grupper lønnstillegg som går ut over den ramme som hovedoppgjøret bygger på.

Flertallet har tydeligvis sett helt bort fra betydningen av de bedriftsvise forhandlinger for dette overenskomstområdet på tross av at man ble gjort kjent med at autoriserte flyteknikere i LO og andre sammenlignbare grupper i LO allerede har fått lønnstillegg ved bedriftsvise forhandlinger.

Som kjent ble LO-organiserte fratatt retten til å gå til "dagtids"aksjoner i forbindelse med krav om lokale tillegg utover "taket". Denne retten til å øve press på selskapene ved å gå til "dagtids"aksjoner er ved Rikslønnsnemndas kjennelse ikke fratatt flyteknikerne i NFO.

Nemndas medlem Leif Haraldseth vil bemerke:

I Rikslønnsnemndas kjennelse av 20.6.1981 for LO/N.A.F.-området fastsatte nemndas flertall et generelt tillegg for 2. avtaleår på kr. 0,74 pr. time. Denne kjennelsen gjaldt for godt over 200.000 LO-medlemmer. Innenfor dette området finnes alle varianter av tariffavtaler, fra minstelønnsavtaler med muligheter for lønnsglidning til normallønsavtaler uten slik mulighet. Dessuten også lavlønsområder og høylønsområder. Denne kjennelsen gjaldt dermed også LO-organiserte autoriserte flyteknikere.

Det er derfor umulig for dette medlem å begripe at Rikslønnsnemndas flertall kan plassere ca. 300 autoriserte flyteknikere, organisert utenfor LO, i en særstilling. Det samme flertallet vet at dersom kjennelsen i LO/N.A.F.-oppgjøret hadde blitt spaltet opp på mindre enheter, ville tusener av disse arbeidstakerne hatt krav på samme eller større lønnstillegg.

Rikslønnsnemndas flertall har derfor, etter dette medlems oppfatning, kommet i skade for å praktisere blind matematikk, uten sans for den praktiske sammenheng. Dette medlem har dermed fått inntrykk av at flertallet har lett etter begrensninger for LO-medlemmer, mens de har lett etter åpninger for andre organisasjoners medlemmer.

Rikslønnsnemndas flertall har videre kommet til at "tak" på lønnsglidningen av formelle grunner bare skal belastes LO's medlemmer. Årsaken til dette er at N.A.F. ikke har krevet den samme ordning innført for organiserte utenfor LO. Det er et stort tankekors at hovedspørsmålet ved vårens tariffoppgjør om bedriftenes konkurranseevne øyensynlig ikke gjelder for lønnsutbetalinger til ikke-LO-medlemmer.

Dette medlem mener derfor at den eneste naturlige og fornuftige kjennelse ville vært analog med den flertallet kom fram til i LO/N.A.F.-oppgjøret.

Ikrafttreden

NFO har nedlagt påstand om at Rikslønnsnemndas kjennelse skal gis virkning fra 1. april 1981. Denne dato følger av tariffavtalen.

N.A.F. gjør gjeldende at de nye tillegg først skal gis fra 26. august 1981, d.v.s. fra den dato flyteknikernes streik opphørte.

Rikslønnsnemnda har konsekvent fulgt den praksis at tilleggene først gis med virkning fra arbeidets gjenopptakelse når det har vært streiket. Det vises for så vidt til Rikslønnsnemndas kjennelse av 30. mai 1980 i tvisten mellom Akademikernes Fellesorganisasjon og Staten hvor det på s. 47 følgende er redegjort for denne praksis.

Rikslønnsnemndas flertall Myrvoll, Alexander, Hernes og Dahl med tilslutning av Åsdam og Haraldseth finner ikke grunn til å fravike denne praksis. Lønnstillegget blir således å gi med virkning fra 26. august 1981.

Nemndas medlem Giæver fastholder prinsipielt NFO's påstand, men slutter seg subsidiært til flertallets konklusjon.

S L U T N I N G:

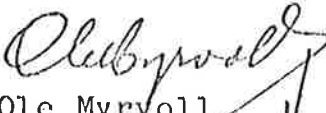
I tariffavtalen mellom Norsk Flytekniker Organisasjon og Norsk Arbeidsgiverforening inntas de endringer som fremgår av denne kjennelse:

Det gis et generelt lønnstillegg på kr 1,28 pr. time.

Lønnsforhøyelsene gjøres gjeldende fra og med 26. august 1981.

Lønnsforhøyelsene gjøres ikke gjeldende for arbeidstakere som er sluttet i bedriften før 25. november 1981.

Det foretas ikke omregning og etterbetaling av overtidstillegg, skifttillegg m.v. for arbeid utført før 25. november 1981.

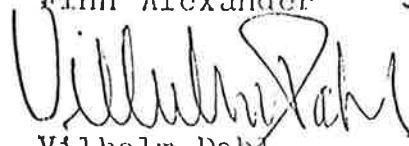

Ole Myrvoll

Alf Herres

Leif Haraldseth

John Glæver

Finn Alexander

Wilhelm Dahl

Arild Johan Asdam